

en væsentlig Forskel mellem den almindelige, virkelige Misgerningsmand, der optraadte paa en saadan Vis, og saa den Mand, der for at hævde og give Udtryk for en Overbevisning, hvad enten den er baaret af religiøse Grunde eller af andre Samvittighedsgrunde, sætter sit Liv i Vove ved en saadan Adfærd. Jeg mener, at ogsaa disse sidste bærer sig urigtigt og uklogt ad, men det forekommer mig, at vi alle skylder at vise Forstaaelse deroverfor, og at vi alle skylder at gøre, hvad vi kan for at komme ud over den Konflikt, som dette er, ikke blot for de enkelte Mennesker, men for store Dele af den danske Befolkning.

Fraenkel: Den højtærede Minister har dvælet en Del ved formelle Uoverensstemmelser, der skulde være i Mindretallets Forslag, og hvis saadanne virkelige er til Stede, forekommer det mig, at man let kan komme ud over dem under Forslagets videre Behandling. Med Hensyn til Sagens Realitet staar det imidlertid for mig som det afgørende, at jeg ikke har nogen Tillid til, at de Personer, der her er Tale om, naar de bliver anvendt af Indenrigsministeriet, da vil blive anvendt paa en saadan Maade, at de blot i nogen Grad kommer til at forrette et Arbejde, der svarer til det, som de har undraget sig. Vi vil her faa at gøre med Folk af meget forskellig Art. De Mennesker, der nægter at deltage i Militærtjenesten paa Grund af virkelige Samvittighedsskrupler, vil det sikkert blive meget let at have at gøre med, og jeg, der med Hensyn til Respekt for andre Menneskers Samvittighed staar paa samme Standpunkt som den højtærede Minister, kan kun ønske, at dette Lovforslag bliver ført igennem, fordi jeg ligesom den højtærede Minister mener, at hvor det er muligt at aabne en Udvej for saadanne Mennesker, skal man gøre det. Men dernæst vil vi komme til at staa overfor de Folk, der ikke vil være Soldater, fordi de i det hele er imod alt Militærvæsen. Dem bliver det straks vanskeligere at tage Stilling overfor. For en Institution som Hær og Flaade gaar det dog ikke an, at nogle enkelte Mennesker siger: Samfundets Anordninger anerkender vi ikke, vi vil ikke have noget med den Ting at gøre, og derfor vil vi unddrage os Landets Love, saa vidt som de paalægger os at have med Militærvæsen at gøre. Man kan aabne de Mennesker en Udvej, naar det er ud af en Overbevisning, de taler; men at man skulde behøve at gaa saa vidt, at man helt

unddrog dem Pligten til at staa under militær Ledelse og til at være underkastede militære Love, kan jeg ikke se. Jeg mener, det maa være tilstrækkeligt, at man fritager dem for Indøvelse i Vaabenbrug og fritager dem for eventuelt at blive anvendt ved den egentlige militære Tjeneste. Her har nu været megen Tale om, hvorvidt man virkelig praktisk kunde anvende disse Folk indenfor Militæretaten. Jeg ved ikke, om den højtærede Forsvarsminister har været Soldat. Hvis han har været det, maa han dog vide, at der er en Masse Arbejde, der intet som helst har med Vaabenbrug at gøre, og hvor man kan anvende saadanne Mennesker. Men til syvende og sidst vil man selvfølgelig ogsaa faa med Simulanter at gøre, med Folk, der fortæller, at de af religiøse Grunde og af Samvittighedsgrunde ikke vil være Soldater, medens Sandheden er den, at de ikke har Lyst til at underkaste sig den Disciplin og være med til de Øvelser, som Soldateruddannelsen kræver. Dèr er det i alt Fald min Overbevisning — jeg taler udelukkende paa egne Vegne —, at saadanne Folk vil, hvis de skal anvendes af Indenrigsministeren, melde sig i stigende Tal, og vi vil kunne imødesee den Dag, hvor vi i Virkeligheden har hele Hæren eller store Dele af Hæren inde under Indenrigsministeriet i Stedet for under Forsvarsministeriet. Jeg mener, at man bør være med til at aabne saa bred en Vej som muligt for alle Mennesker, der mener det alvorligt med deres Stilling i denne Sag, men for at kunne det behøver man ikke at fritage dem for at lade sig anvise Arbejde af Krigsministeriet eller for at staa under militære Love. Det er min Overbevisning, at enhver Mand, der modsætter sig Krigstjenesten af virkelige Samvittighedsgrunde, vil være glad ved, at der aabnes ham en Udvej, selv om der derved maaske skulde forlanges noget mere Tid af ham, end han kom til at ofre, naar han gjorde den egentlige Krigstjeneste. Og jeg anser det for ganske nødvendigt for at gøre Tallet af Simulanter saa ringe som muligt, at Ordningen bliver gennemført af Krigsministeriet. Jeg vil ogsaa haabe, at dette kan blive gennemført under Sagens videre Behandling, fordi jeg, som sagt, ligesom den højtærede Forsvarsminister lægger stor Vægt paa, at der ingen Samvittighedstvang udøves, men jeg kan heller ikke se, at det ikke skulde være muligt at komme til en Overenskomst selv med Bibeholdelse af Lovens Administration ved Forsvarsministeren, saaledes at disse Folk bliver underkastet den militære Retspleje.